

Кенгеш

Узакъ болжаллы умутла, кезиулю оноула

Къабарты-Малкъарны Правительствосуну кенгешинде ырыскы бла байламлы халланы, саулыкъ сакълау, социал жаны бла себеплик этиуно, къоркъуусуздукъну жалчытыуно эмда талай башха жумушла бла байламлы бегимле-ни бла буйрукъланы проектлери сюзолгендиле.

Аладан бири Къабарты-Малкъар Республиканы 2040 жылга дери социал эмда экономика жаны бла айналыуно стратегиясын тамамлау мадарланы планы бла байламлыды. Анда регионну айналыуно узакъ болжаллы жолларыны, ол санда экономиканы ёсююно, инфраструктура проектлени, адамланы жашауларын игилендириуно юслеринден да айтылады.

Республиканы иелигинде болган бир миолкно Басхан районда Бакасанёнок элге хакъсыз берирге оноу этилгенди. Аны бла ол муниципалитетни ырыскы-техника онглари игиленириди.

Регионну «Кёп фатарлы юйледе битеулю миолкге ремонт этиуно юсюнден» законуна тюрленуле кийирилгендиле. Ала жангыртыу ишлени ахча бла жалчытыу эмда аланы бардырууга контроль этиу бла байламлыдыла.

Диабет эмда онкология ауруулууга

къажу, сора медицина реабилитация бардыруу жаны бла регион программалагъа да талай тюрленуе кийирилгенди. Аны хайыры бла медицина болушлукъ эмда багытуда болган саусуланы жашау болумлары игилениридикиле, деп ышаныу барды.

Бегимледен бири бла къыйын жашау болумга тошген талай инсаннга болушлукъ берирге келишгендиле – быллай оноула Правительствону кёп къалмай хар кенгешинде да чыгарыладыла. Дагыда саууланлы, чачдыруучу затланы эмда аллай уйраулауны кеслери ырызлыкълары бла къыралгъа бергенлени ахча бла онгудуругъа оноу этилгенди.

Андан сора да, къурулуш бёлюмде проектлеге кёз-къулакъ болуругъа онг берген информациялы амалны синдириу бла къорешген, дагыда жерлешлерибизге тышандан бери кёчерге себеплик этген ведомстволары комиссияларыны къауумларына тюрленуле кийирилгендиле.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Тюбешиу

Ата журтну къоруулауларыны тёлюлерин бирикдирген жыйылыу

1 июльда Россейде Аскер къауулауны ветеранларыны кюно белгиленеди. Бу байрам 2009 жылда жамауат организациаланы башламчылыкълары бла тохташдырылганды, аны къырал даражасы алыкъа жокъ эсе да, Россейни регионларында, анга аталып, тюрлю-тюрлю жыйылыула, тюбешиуле, концертле бардырыладыла. Биогюнлюкде къыралда аскер къауулауны ветеранлары деген аты эки миллионга жууукъ адам жюрютеди – Афганистанда интернационал борчларын толтурганла, Чеченде бла Сирияда террористлеге къажу турганла, биогюнлюкде энци аскер операцияда Россейни эркинлигин, жалынчакъсызлыкын сакълаганла. Бу байрам жигитлени тёлюлерине сый берилгени белгисиди.

уғалада бла операциялада Ата журтбузуну сейирлерин сакълаганлагъа хурмет этилгенин, ол Ата журтха сыймеклини, берген антарына кертиликни белгиси болганын, ёлюмю бетине караган батырла, сынау да ал тизгинде турганлары, ала ёсюп келген тёлюню юйретуу жаны бла къыйын ишни кеслерине алганларын чертгенди. Ол Ата журтбузуну эркинлиги ючюн жан бергенлени хурметине бир минут шумсуз туруругъа чакъырганды.

Сыйлы борч

Залим Кашироков, форумга келгенлени алгышлай, жыйылыу быйыл биринчи кере къурулганын, алай ол тёрелиге бурулуугъа ышанганын билдиргенди. Ол КъМР-ни Башчысы Казбек Кокков ветеранлары, республиканы жамауатын саудай алгышлагъанын да айтханды. «Аны сёлзирине жаланда алгышланы къо- шаргъа суюме. Быллай тюбешиуле кенгерип, хар ветеран да къыйгырылуукъну, аны сынау, билими керек болганын сезерча этерге керекбиз», - дегенди ол.

Залим Карачаевич тюбешиуле ветеранлары тюрлю-тюрлю тёлюлери жыйылганын айтханды. Эр кишиге уа Ата журтну къоруулау не заманда да эм сыйлы борч болганды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

ГЮЛЛЕ САЛЫУ, КЕРМЮЧ

Къабарты-Малкъарда уа байрамны чеклеринде «Къарындаш къарындаш ючюн» деген биринчи форум къурулганды. Анга къатышханла Нальчикде Жаш тёлюню юйюнде жыйылгандыла. Алай аны аллында уа солуу паркъда «Ёмюрлюк от» мемориалда эмда Кёоз тереклени бахчасында Афганистанда урушун ветеранларыны эсгертимесинде митингге бардыргандыла эмда Ата журтну къоруулау жан бергенлени хурметлерине эсгертилеге гюлле салгандыла.

эмда террористлеге къажу операцияланы кезиуюнде жан берген полициячылары суратларында кёрмюч къурулганды. Тюбешиу башланырдан алгъа къонакъла аны бла шагъырей болгандыла. Форумга келгенлени арасында КъМР-ни Правительствосуну башчысы биринчи орунбасары **Залим Кашироков**, жаш тёлюню ишлери жаны бла министр **Азамат Люев**, Адамны эркинликлери жаны бла уполномоченный **Зумакулланы Борис**, КъМР-ни Парламентини депутатлары **Герман Шевчук** бла **Тимур Тхагалев** эм башхала бар эдиле. Тюбешиу Россейни гимни бла башланганды. Форумну ача, аны бардыргъан **Атталаны Азвор** байрам тюрлю-тюрлю къа-

докладында айыруу эркинликке энци бёлюм жораланады, республиканы Айыруу комиссиясы бла хайырлы байламлыкълары жюрютоледиле. «Уполномоченныйни бла Айыруу комиссияны араларында эки жанлы келишим къабыл кёрюлгенди. Байламлыкълар Айыруу комиссияда жамауат-консультация советни ишни чеклеринде жюрютоледиле», - дегенди ол.

Аскерчиле, саулыкъларына кёре чекленген онглари болганла, тутмакълада, следствие изоляторлада, алача башха тозетиу учрежденилада тутулуп турганла эмда узакъ тау жерледе жашагъанла кеслерини сайлауларын чырмаусуз этерча мадарлагъа да къаралганлай турлукъду.

Зумакулланы Борис кёл кётюрюде цифралы амалланы синдириуно, бу амал келтирген къоркъуулары юслеринден да айтханды. Дагыда айыруула чырмаусуз бардырылгъа башламчылыкълар да этгенди. Ол санда жаш тёлюню ишлери жаны бла министерство, Регион ресурс ара бла бирге кёл кётюрюге болушурча волонтерланы школун, Уполномоченныйни аппаратинда айыруу эркинликлени сакълауға контроль жаны бла иши къауум къурулгъа боллуғун эм башха жумушланы айтханды.

КъМР-де айыруулагъа хазырланыу къалай барганын Жаппулары Мусса да билдиргенди. Ол айтханыча, Кырал Думаны депутатларыны 450 мандаты юлешинириди. Россейни регионларында жер-жерли самоуправление органдарыны келечилери да сайланадыла – битеу да бирге 122 муниципал кампания бардырылгъыды. Муниципал эм шахар органдарыны 1,5 миңден аслам келечиси айырылгъыдыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Алгышлау

«Терклик, кертилик, тынгылылыкъ – бу ышанла айырмалы этедиле сизни»

Къыралыбызны халкъга жангы хапарла билдирип турган телеканалдан бири – «Россия 24» - кесини 20-жыллыкын белгилейди. КъМР-ни Башчысы Казбек Кокков телеканалны башчыларын эмда анда ишленгени барысын да юбилейлери бла алгышлагъанды.

«Битеу жангы хапарла анда жыйышдырылдыла. Ол керти окуна халкъ каналды. Кюн сайын эм сейир, эм мағаналы хапарланы юслеринден билдиргенлей турады. Адамла аны хайырындан улуу къыралыбыз, аны регионларда не ишленгенин, къалай турганларын билдире.

Аны къараучуларыны саны бир да болмағанча улуду.

«Россия-24» каналны энци корреспондентлери СВО бара турган жерледен хапар айтханларын да белгилемей болмаймы. Ала, жашауларына къоркъуу тошгенине да къармай, кече-кюн да анда бола турган ишледен, аскерчилерибизден, аланы жигитликлеринден бизни хапарлы этгенлей турадыла.

Каналны корреспондентлери дуняа эмда битеуроссей мағаналы ишле бара турган жерледен да тозюлей билдириуле этедиле. Къараучуларына баш политика эмда эконо-

номика тюрленуелени бла жангылыкъланы, россейлиени маданият, билим беруу эмда спорт жаны бла жетишилерины юслеринден билдиргенлей турадыла. Аны алайлыгы уа, бек алгъа, каналда ишленгени келишулюкде биригип урунганларыны хайырынданды. Алагъа усталык, чыдамлыкълары, сайлауларына кертичилик бирге къурч кибик къаты байлашхан команда деп, таукел айтырға болушбуз.

Терклик, кертилик, тынгылылыкъ – ма бу ышанла айырмалы этедиле телеканалны. Миллионла бла къараучула жаратханларыны эмда анга ышанганыларыны сылтау да оладу.

Къабарты-Малкъар бла анда жашагъан инсанла да «Россия-24» каналны жангылыкъларыны жигитлери кёп кере болгандыла, аны беруулерине да чакъырыла тургандыла - хар заманда да берууно аламант къурулганы сейирсиндиреди. Телеканалны башчыларына бла анда ишленгени барысына да жорек ырызлыкълары билдире. Жюрегим тереинден алгъш эте, чыгармачылык ишлеринде жангы жетишимле бла хорламла тежейме, жашнай барырыгъыны сюйгеними билдире! Бар игиликке да сизни болсунла!» - деп жазганды Казбек Кокков кесини МАХ-да энци каналында.

Сый беруу

«Жигитлерибиз – адамлыкъланы, кишиликни эмда намысны бийикке тутууно чынтты юлгюсю»

Биринчи июльда Россейде Аскер къауулауны ветеранларыны кюно белгиленеди. Аны бла байламлы КъМР-ни Башчысы Казбек Кокков Къабарты-Малкъарны ветеранларын алгышлагъанды.

«Энци мағананы тутхан бу кюн тюрлю-тюрлю жерледе Ата журтбузуну кеслерин амай къоруулауған жигитлеге аталады. Ол кюн биз аскер намысны тас этмез ючюн жанларын да аямызгъа хазыр болганын, жашауларын къыралыбызны жалынчакъсызлыкълары къоруулауға жоралагъанланы хурметлейбиз, алагъа баш урабыз.

Елгенлеге уа – ёмюрлюк махтау эмда сый! Жигитлени атлары, аланы жигитликлери да Россей къыралны махтаулу тарыхына киргендиле эмда ёмюрде да унутулукъ тойюлюде. Биогюнлюкде да бизни уланларыбыз, озган тёлелени аскер тёрелерине кертичи болуп, Ата журтбузуну келир заманы ючюн борган къазуатны ол сатыларындадыла. Хорлам бизники боллуғуна бир ишеклигим жокъду!

Къабарты-Малкъарны ветеранларыны аскер къарындашылыкълары жаш тёлуге аламант юлгюду. Ала биогюнлюкде да кеслерини къорууларга хазырдыла эмда кеслерини юлполери бла жашларыбызны бла кызыларыбызны Ата журтну сюерге, анга кертичи болуругъа, инсанлыкъларыны тас этмезге юйретедиле. Ветеранларыбызны улуу аскер сынаулары, бола турган ишлеге тюз багъа бере билгенлери ёсюп келген тёлуде улуу ышанылулукъ туудурадыла эмда аланы жетишимлеге кёллендиредиле.

Бизни жигитлерибиз, сёзсюз, улуу адамлыкъланы, кишиликни эмда намысны бийикке тутууно чынтты юлгюсюн кёрюзедиле.

Багъалы ветеранларыбыз, жюрегим тереинден алгъш эте, сизге, юйорлеригизге, жууукъларыгызга бла ахлуларыгызга кийик саулыкъ, ырахатлыкъ эмда монглыкъ тежейме! Бар игиликке да сизни болсунла!» - деп жазганды Казбек Кокков МАХ-да энци каналында.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны жаш тёлю политиканы жашауда бардыруу жаны бла ахча саугъасын тохташдырууно юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Къырал органдары, жер-жерли самоуправлени органдарыны, къырал эмда муниципал учреждениланы, жаш тёлю бла байламлы къырал политика жаны бла ишни бардыргъан башха организациаланы специалтилерин, жаш тёлю бла ишленген жамауат биригиуелени келечилерин сабийле эмда жаш тёлю бла ишлеге къыйын салганлары эмда жетишимле болдурганлары ючюн саугъалар эмда кёллендирер муратда, жаш тёлю политика бла байламлы ишни даражасын кётюрю ючюн **бегим этеме:**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны жаш тёлю политиканы жашауда бардыруу жаны бла хар бирини ёлчими 100 миң сом болган тёрт ахча саугъаны тохташдырырға.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы
Нальчик шахар, 2026 жыл 26 июнь, №62-УГ

К. КОКОВ

«Къабарты-Малкъарны Ата журтну къоруулау жан берген инсанларыны намысларына «Эсгеруно стеласы» мемориал комплексни къурауно юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Къабарты-Малкъар Республиканы Ата журтну къоруулау жан берген инсанларыны атларын ёмюрлюк этер муратда, «Тарых кезиуелени эмда улуу жетишимле болдурган, Къабарты-Малкъар Республиканы алпында улуу къыйынлары да болган инсанларыны атларын ёмюрлюк этиуно юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы 2012 жылда 18 декабрьде чыгарылгъан 94-РЗ номерли Законуну 7-чи статьясыны 1-чи кесегине тийишлиликке **бегим этеме:**

1. Къабарты-Малкъарны Ата журтну къоруулау жан берген инсанларыны намысларына Нальчик шахарны 2-чи Тамань дивизия атлы

орамында Хорламны паркында «Эсгеруно стеласы» мемориал комплекс къуаргъа.

2. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосу Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясы бла бирге бу Указны толтуруу бла байламлы болган ктурау жумушла тамамлангыларын, кёргозюлген къоранчлагъа ахча бёлюнюрюм жалчытырға борчул этиледиле.

3. Бу Указ къалай толтурулганына жууапылыкълары Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Председателини орунбасары М.Б.Хубиевни боюнуна салынады.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы
Нальчик шахар, 2026 жыл 29 июнь, №63-УГ

К. КОКОВ

Хожа малкъар сахнагъа къайтханды

3 бет

Солуну магъаналы ушакъдан башлагъандыла

4 бет

Ата журтну кьоруулаучуларыны тёлюлерин бирикдирген жыйылыу

Ахыры.
Аллы 1-чи бетдеди.
- Бюгон бизде ачык атышыула жокьдула, алай душман жаш тёлю-бюз ючюн кьазауат бардырады. Сиз аланы юретиуню кьолгьа алсагьыз, ёсюп келген тёлюбюзюню эм кючлю «саутлары» кюч, кьаруу, таукеллик, инсанлык сезим боллукьдула. Форум «Кьарындаш кьарындаш ючюн» деп бошдан аталмагьанды. Фронгда миллетте, диннге, жыл саннга кёре юлешиниу жокьду, аскерчиле барысы да кьарындашладыла. Бу сёзюню магьанасы уа теренди – ышаныулук, билеклик, бир бирге кьайгьыруу, - деп, Залим Кашироков ветеранлы байрам бла энтта бир кере алгьышлагьанды.

айтханды: «Ала жууукь заманда хорлам бла кьайтырыкларына ишеклик жокьду», - дегенди.

ТЁРЕЛЕНИ АНДАН АРЫ БАРДЫРА
Зумакуулланы Борис ветеран деген сёзюню магьанасын кеси сөзгенди – ол Афганистанда кьазауатка кьатышханды, кеп жылланы ичинде Ата журтка кьуллукь этиюню юлгюсюн кёргюзтуп келеди. Борис Мустафаевич, аскерчи нёгерлерин алгьышлай, бу жыйылуугьа кёлю кётюролюп кьатышханын айтханды. «Ата журтубузну кьоруулаучуларыны кеп тёлюлерин туугьан журтубузга суймеклик, анга кертичилик бирикдиргенди. Жарсыуугьа, кёлле сөрмеш аулакьлада кьалгьандыла, алай биз, саула, аланы эсибизде тутаргьа, батыркьыларын жореклерибизде журтюрюрге керекбиз», - дегенди. Борис Мустафаевич бюгонюкьде жаш адамла, тамата тёлюлени хорлам тёрелерин андан ары бардыра, кеслерини борчларын энчи аскер операцияда толтургьанларын

АСКЕР КЪАРЫНДАШЛЫКЪ
Форумда афган урушну ветеранларына энчи урмет берилгенди. «Афганистанда кьазауатны бла энчи аскер операциялары ветеранларыныою» битеурросей организацияны регион бёлюмюню башчысы, Парламентни депутаты Тимур Тхагалегов аскер нёгерлерине алгьышлаула кеп жерледен келгенлерин белгилегенди. - Бюгон тюрлю-тюрлю кьазауатда болгьанланы бирге жыйылгьанлары энчи магьаналыды. Шёндю кьаралыбызга сынаулу кезиюду. Барыбыз да бир болуп,

- деп, ол ветеран организацияланы бирлики сакьларгьа, ёсюп келген тёлюге мамырлыкьны кьорууларгьа чакьыргьанды.

ЖЮРЕК КЁТЮРЮЮЛЮКЪДЕ
Форум, кертиси бла да, Ата журтну кьоруулаучуларыны кеп тёлюлерин бирикдиргенди: аскер кийимледе, кёкореклеринде орденле бла майдалла жылтырай, афган урушну, Абхазияда кьазауатны, 2015 жылда Нальчикге чабыуул этилгенде, Чеченде террористлеге кьажуа тургьан батырла бирге олтургьандыла, ушакьла бардыргьандыла, алгьышлагьа тынгьлагьандыла. Аланы батыркьыларын залда болгьан жаш адамла терен сезер ючюн а, хар кьазауатны юсюнден кьысха роликле кёргюзтөлгенди. Байрамгьа кьысха концерт да казырлангьанды. Жыйылгьанлагьа афган урушну ветераны, «Кишилиги ючюн» майдал бла саугьалангьан Артур Дышеков жырын сауугьа этгенди. Диана Соблирова айтхан «Два чёрныхь дня» журт уа жыйылгьанла ёрге туруп тынгьлагьандыла. Бу жыр Нальчикге чабыуулукьну 20-жылдыгына аталгьанды, ол ачыулу кьара конюни, республиканы ара шахарын сакьлагьан батырлары юсеринденди.

Жаш жырыч Артур Дышеков а «Тише» жырын Ата журтну батыр кьоруулаучуларына, фронгда жашаугьа, аскер кьарындашлыкьга жоралагьанды. Анга да ветеранла бла форумгьа кьатышханла ёрге туруп тынгьлагьандыла.

ТИКАЛАНЫ ФАТИМА.
Суратланы автор алгьанды.

Баш редакторну сёзю

«Заман» юйюрлеригизге иги хапарла келтириучю болсун!

2026 жылны экинчи жарымына газетлеге бла журналлагьа жазылуу иш бошлгьанды. Аны эсеплери бизни кезиюлу кере кьуандыргьандыла. Бу жол да «Заманны» 1585 юйюр аллыкьды. Жылны биринчи жарымында уа газетни 1560 адам жаздыргьан эди. Республикалы «Кабардино-Балкарская правда» (1060), «Адыгь псалъ» (1073) газетлеге бла тенгешдиргенде уа, тиражыбыз иги да алгьа барады.

КЪОНАКЪЛАНЫ ХАСАН.

Бу жол газетге жазылуу иш, башха кезиюле бла тенгешдиргенде, бир кесек кьыйын баргьанды. Нек дегенде почтада ишленгенли санын кьысхартуу кампания битюу кьыралда да бардырылады. Ол жумуш бизни республикада да этиле турады. Жарсыуугьа, арт кезиюледе газетни почтадан адамны юйюне тапдыруу жумуш хар жерде да тийишлисича тамамланмайды, деген хапарланы эшите турабыз. Биз почтачылары барысы бла да кьысха байламлыкьдабыз, ала газетни магьанасын ангьлагьан, иш кёллю, огьурлу адамладыла. Бюгонюкьде чыкьган чюйерликлеге да кьарамай, буюрулгьан жумушну шарайыспыз толтурадыла. Сау болсун! Не десек да, окуучуларыбыз бла арада байламлыкьны ала журтюрюде бил.

Басмада электрон амалла мардасыз айныгьанларына да кьарамай, тиражыбызны бюгон ёсёрге себеплик этгенли атырын сагьынынуу тийишли кёребиз. Черек эм Элбрус районланы администрациялары башчылары Кьулбайланы Аланга бла Отарланы Мухтаргьа эм жыл сайын газетге эс буртган, аны бла байламлыкь да журютген чынтты шубёхузу Байсыланы Харуннга, КьМР-ни Бийик-тау кьырал табиётгьа запо-веднигини таматасы Асанланы Зейтуннга, Черек районда Халкьны социал жумушлары тамамлагьан комплекси араны таматасы Улбашланы Алинагьа, аны орунбасары Улбашланы Келлетге эм кеп башхалагьа уллу ыспас этёбиз.

Почталаны таматарларына, алада ишленгенде да, ол санда Гажонланы Асиятха, Темуккуланы Аминатха, Гасыланы Нафисатха, Бёзюланы Аминатха, Хибийланы Зухурагьа, Чочайланы Лейлагьа, Кьулбайланы Мадинагьа, Шауаланы Сайхатха, Гёкжиланы Кьанитатха, Байсолтанланы Лейлагьа, энчи Акжайланы Фатиматха, Атмырзаланы Даринагьа, Мамуколаны Назирге, Отарланы Рамазаннга, Тюбейланы Кларагьа, Балаланы Зухурагьа, Отарланы Зуриятха, Ногьыйланы Мариягьа, Элмырзаланы Абидатха, Маммеланы Мариягьа, Таукенланы Сакинатха, Маммеланы Аминатха, Гьыгыла-ны Танзильгьа, Денисенко Анастасиягьа, Ёзденланы Азинатха, Ёзденланы Фатиматха эм башхалагьа жорек ыразылыкьбызын билдиребиз. Атыры сагьынылгьанла эл-лерибизде окуучуларыбыз бла сёлешип, жазылуу ишни тири бардыргьанларын чертичады.

Бу жол редакцияны коллективи да иги кьошумчулукь этгенди жазылуугьа. Чыгьармачылыкь иш бла юрешгенле ючюшер, тёртюшер, бешшшер, андан да кеп газет жаздыргьандыла. Ол башламчылыкь коллективи бирикдире, башха жерледе ишленгенле юлгю кёргюзтөгөнч. Дагьыда редакцияда бир иги тёре барды: мында ишленген газетни кьуру кеслерине жаздырып коймай, эгечлерине, кьарындашларына, башха жууукьларына, аланы окутхан устазлагьа, эллилерине да жаздырадыла. Ол жаны бла Текуланы Хауаны, Мусукаланы Сакинатны, Жангурзаланы Нажабатны, Кетенчиланы Зулфияны, Трамланы Зухураны, Байсыланы Марзияны, Малкьондуланы Сакинатны белгилерчады.

Бюгонюкьде газетни тиражын сакьлау, аны сайтын эм окуучуларыбыз бла байламлыкь журютген башха электрон амалларын айнытыу анда ишленгенли баш борчларындан бириди. Сау ёмюрден асламны ана тилибизде чыкьган изданийыбыз халкьыбызны кьыралгыныны магьаналы белгилеринден бири болганлай келеди десек, жангылмазбыз. Малкьар театрыбыз, «Балкария» кьырал фольклор-этнография тепсеу ансамблибиз, «Мингит-Тау» эм «Нюр» журналларыбыз да халкьны ёхтемликлеридиле, аланы сакьлаугьа эм айнытыугьа кьошумчулукь этюу ол барыбызны да борчубузду деп, алай кьарайма бу магьаналы жумушха. Кьырал бизге басмабызны айнытыргьа, саулай маданиятыбызны сакьларгьа аллай онг бере эсе, биз аны бла толусунлай хайырларыгьа нек ылыкьсынабыз? Адам санлары бизден кеп болган миллетини аллай бай хазналары жокьду, кёбюсю термилген этедиле тюрсюнюлю сабий журналланы бла газетлени чыгарыгьа. От затланы унутмагьанлай, бу магьаналы жумушланы тамамларгьа

бери хайырланып башлангьанды. Беш жылны ичинде республиканы школларында кеслерине ишчи жерлени 41 устз тапхандыла. Быйыл конкур бардырылып бошлгьанды, анга кёре билим бериеуде ишлерк 18 адам бла келишимле этилгенди.

Бизни республикада «Маданиятда земский ишчи» программа 2025 жылда ишлеп тебирегенди, анга кёре 8 адам иш тапхандыла. Быйыл 18 инсанни ише алгьыргьа жерле кьуралгьандыла, аладан 8 спецалист районда урунуучудыла. Бюгонюкьде хореографиядан, фортепиано-дан, халкь чыгьармачылыкьдан, декоратив эм прикладной искусстводан эмда халкь аслам кьыйылгьан жерлени жарашдыргьан режиссер бла художестволу башчы усталыкьла керекди. Бу жаны бла азякваланы 15 ишлеп дери бериге боллукьду. Быйыл ишлеп тебиреген «Земский тренер» жангы кьырал программга саналады. Кьабарты-Малкьарда бу программга бла юч тренер Прохладна, Зольск эм Элбрус районлагьа ише тохтагьандыла, деп айтылады билдирюде.

Быйыл ишлеп тебиреген «Земский тренер» жангы кьырал программга саналады. Кьабарты-Малкьарда бу программга бла юч тренер Прохладна, Зольск эм Элбрус районлагьа ише тохтагьандыла, деп айтылады билдирюде. «Земский устаз» программа 2020 жылдан

Айырыу эркинликлени сакьлау жумушла тамамланырыкьдыла

Ахыры.
Аллы 1-чи бетдеди.

Кьабарты-Малкьарны юсюнден айтханда, участка комиссияла битюу районда бла шахар округла да кьураладыла, битюу да бирге 354 жер боллукьду. Бюгонюкьде кьурау соруду толтуруладыла, ол санда ГАС-выборы система чьрмаусуз ишлерча мадарла этиледиле. «Битюу да бирге айыруулагьа 17 партия кьатышды, аладан 11-не инсанланы кьол ызыларын жьыргьа керекмейди», - дегенди ол. Жапуланы Мусса айыруу участкала видео система бла жалчтылынгьанларны, кьол кётюроюню кезиюнде жалчычакьсыз кьарачуула ишлерклирини, соруула берирча, терсликени юсеринден билдирича «кьызыу ыз» ишлерин да билдиргенди. Битюу кьыралдача, республикада да «Мобильный айыруучу» амал бла хайырларыгьа боллукьду. Алай бла республиканы инсаны, кьайда болгьанына кьарамай, кесини айыруу эркинликлерин толтураллыкьды.

бацияны юсюнден» закон КьМР-де кьалай толтурулгьанын сюзгенди. КьМР-ни Жамауат-кьаруу комиссиясыны башчысы **Азрет Шапсигов** пробацяны юсюнден федерал законну магьанасыны, аны чеклеринде тутмакьлада тутулгьанлагьа этилген себеплики, аны жумушларын толтургьанда чьрмауланы юсеринден билдиргенди. КьМР-де пробацяны амаллары бла былтыр 400-ге жууукь адам хайырлангьандыла. Законда

жаны бла тамата болушлукьчусу **Текаланы Рита** да сёлешгенди.

Ол а кеп жылланы тутмакьда тутулуп тургьанланы жууукьлары бла байламлыкьланы жангыртууу магьанасыны, аланы жашау журт эркинликлерин сакьлауу, жууапкха тартылгьан болжал тауусулургьа жетип, эркин болурга казырлангьанла бла жамауат жашаугьа сингирюде буртгьан ишни юсеринден айтханды. Докладчы тутмакьла бла бардырылгьан юретиу жумушланы юсеринден да айтханды. Алагьа эришуиле, тюрлю-тюрлю концертле кьураладыла. Аланы жашаула, законнга кёз кьарамларын торлендирюге дин кьулукьчула себеп болгьанларын чертгенди. «Жылны аллындан бери дин кьулукьчула бизни учрежденияда 30-дан аслам тубешуу бардыргьандыла», - дегенди ол. Жыйылууда Уполномоченный жылы аллындан бери тамамлагьан ишни эсеплерине да кьаралгьанды.

АБДУЛЛАХАНЫ ФАТИМА.
Суратны автор алгьанды.

Жамауат палата

Сёлешуноу ёезеги — кеп сабийли юйюрлеге кьайгьыруу

Палатаны башчысы **Хазратали Бердов** чертенича, республикабизда «Юйюр» миллет проектни тийишлисича тамамлаугьа уллу кьыйын салынады. Аны чегинде кеп сабийли юйюрлеге тутуучулукь этиледи, жаш адамланы сабий табуу жаны бла сауулукьларына кьаралады. Анядан сора да, тири эмда узакь ёмюрлюкюню жалчтыуугьа, абадан жыл сандагы адамлагьа болушугьа да эс бурулады, дегенди ол. Жыйылууда билдирюле бла урунуу эм социал кьоруулау министрли орунбасары **Диана Далова**, жаркьыландыруу эм илму министрли орунбасары **Екатерина Мисостова**, маданият министрли орунбасары **Рита Таова**, Саулукь сакьлау министрствону Перинатал арасыны баш врачыны орунбасары **Инна Мамхегова** сёлешгенди.

Кьабарты-Малкьарны Жамауат палатасыны советини жыйылуунда кеп сабийли юйюрлеге болушуу, жаш тёлюню сауулукьларын кочюле эмда юйюр хазаны сакьлау уа бла кьаллай мадарла этилгенлерин сюзгенди. Жыйылгьа сейирлери болган министрстволаны бла органланы келечилери кьатышхандыла.

керек болса уа, андан да абаданлагьа шолгьа дери билим алууда тыйгыш жокьду. Ата-аналагьа таплыкьгьа сабий садла ишлерин эртенликде, сагьат жетиде башлайдыла, ингирде уа 19:00 сагьатха дери аланы эшклири ачыкьды. Кьыралныкьы болмаган сабий садла бла байламлыкьла тохташхандыла, 2026 жылны 14 майыны тарихлерине кёре, аллай 7 мекьямгьа 441 бала журюйдюле. 1-4-чю классланы окуучуларына окууу юнюню кёбейтиуню амалы кийирилгенди, алада 5 525 сабий билим аладыла.

Рита Таова Маданият министрство маданият мекьямланы жангыртуу эмда жангылары ишлеу, аланы молк-техника онгларын игилендирюу, халкь чыгьармачылыкьны айнытыу жаны бла уллу иш тамамлагьанын белгилегенди. «Этилген мадарланы хайырлындан фахмулу сабийлеге себеплик этиледи, ала хунарлерин не кьадыр ахш болумлада айнытырча онгла кьуралгьандыла. Быйыл «Юйюр хазна эмда маданиятны инфраструктурасы» проектни тамамлаугьа 415,8 миллион сом бёлонгенди, ол санда федерал бюджетден 396,7 миллион», - дегенди ол.

Палатаны башчысыны орунбасары **Людмила Феденко** министрствола бу жаны бла бардыргьан ише бийик багьа бергенди. Ахырында сейирлери болган органлагьа эсгертиле жарашдырылгьандыла.

КУЛЬЧАЛАНЫ ЗУЛЬФИЯ.

052,89 минг сом берилгенди. «Кеп сабийли юйюр» проектни толтуруугьа быйыл 467 391,88 минг «Абадан тёлю» проекте уа 127 791,90 минг сом бёлонгенди. Абадан жыл санда эм сакьат адамлагьа узакь болжалны ичинде кьарау мындан арысында да, алгьадача, бардырылыкьды. Инна Мамхегова «Аналыкьны эм сабийлики кьоруулау» проектни тамамлау эмда перинатал арада аналагьа бла кьагьанакьлагьа кьаруу жаны бла иш кьалай кьуралгьаны бла шагьарейлендиргенди. Алай бла республикабизда кьагьанакьланы 66-70 проценти арада туадыла, керек болса, алагьа шёндюлюю амалланы хайырлана болушлукь

этиледи, артаду аруула чыкьмазгьа профилактикагьа эс бурулады, кечюню да акушер эм неонатальный бригадала казырыкьда турадыла. Андан тышында, телемедицина амал да игилигин кёргюзтөгөнди. Реанимация акушер кьауумну терк халда чакьыруу, 2017-2025 жылла бла тенгешдиргенде, 2,2 кереге азайгьанды, ол а баладан ауурлукьлары болгьан тишируулагьа кьайгьыруу бийик даражада кьуралгьанына, медицина болушлукь айныгынына шагьатлыкь этеди. Екатерина Мисостова уа миллет проектде сабийлени шолгьа дери юйретюге уллу магьана берилген чертгенди. Ол айтханыча, 2017 жылдан бери 3-7 жыллары толгьан,

Премьера

Къулийланы Къайсын атлы Малкъар къырал театра Сотталаны Адилгерийни «Хожа» деген комедиясына кере «Бизни Хожа» деген спектакльни премьерасы өтгенди.

Аны биринчи кере Къабарты-Малкъар къырал театры малкъар труппасы 1963 жылда октябрьде салганды. Аны театры режиссеру Георгий Моисеев, баш режиссер Мухамед Тубаевни да болушдуруп, экиси бирге хазырлаган эдиле.

Ханафий. – Сотталаны Адилгерийни «Хожа» деген пьесасына кере салынган оюннга бек сыйлоп къараган эдиле. Андан арысында ол тереге айланган эди.

Тамам ол жыл келгенди, окъууун бошоп, Москвада экинчи малкъар студия (Юсупланы Хамит, Ахматланы Зейтун, Будайланы Ольга, Къулийланы Элизат...) Спектакльде баш рольну – Хожаны рольун – жаш актёр Барзбийланы Исмайл ойнаганды.

Хожа малкъар сахнага къайтханды

аны «Хожасын» ыразы болуп алганды. Кертиси да Адилгерий тура ким жазарыкъ эди таурулук Хожаны юсюнден пьеса, Адилгерий кеси да бир кесек «Хожа» эди сора. Анда жазылган сыфатланы зауук этип ойнагандыла артистле. Кюлюкю жарыкъ спектакльге къараучула да сыйлоп, ыразы болуп къарагандыла...

Спектакльде баш рольну – Хожаны рольун – жаш актёр Барзбийланы Исмайл ойнаганды. Аны атасын – Къудайланы Ахмат, Алакэню – Биттирланы Абидат. Ол кюнлени юслеринден: «Сотталаны Адилгерий да келленген эди пьеса жазарга. Театр

Халимат (Ханны бийчеси Айжакъ), Мисирланы Жамал (Старшина), Атаккуланы Фериде (Ханны кызы Жулдуз), Глашланы Алийхан (Ханны жумушчусу, арта Патчахны визир), Танзила Хамурзова (Ханга тарыга келген тиширу), Байдаланы Шахым (Патчах), Гогуйланы Арафат (Ханга тарыга келген саудгерчи) да ойнадыла.

Спектакльде баш рольну – Хожаны рольун – жаш актёр Барзбийланы Исмайл ойнаганды. Аны атасын – Къудайланы Ахмат, Алакэню – Биттирланы Абидат. Ол кюнлени юслеринден: «Сотталаны Адилгерий да келленген эди пьеса жазарга. Театр

Хожаны юсюнден бир къауум чам киргендиле ары: кийимине кере хан болган да, гаккъдан, тауукъдан къайсы алга жаратылганын, ханны сакълында бла ашкени къуйругунда токлени санау да, жерни ортасын табуу да, беш жылдан эшек, селеширге юйренип, визирге болууга болуугу да, анга кере башка къыска колкюлю хапарчыкыла бардыла.

Спектакльде эки акт да жыр бла башланадыла. Спектакльге музыканы Артур Варквасов жазганды. Декорацияны айтханда уа, аны тюрлендириу амалла кенгергендиле Малкъар театра. Художник Уяналаны Асланы бу иши да, хар замандача, айырмалды. Ол шаркъ дуняны боуларын, тамга белгилерин кийиргенди оюннга.

Спектакльде Алтууланы Халимат сахнаны бек жарыкъ жигити эди десек, ёторюк боллукъ туюлюдо. Аны оюнун, бютюнда баш иеси Патчах, ол а Патчахны бийчеси болууга сыйген суратын къараучула эслеринде тутарыклары турады.

Сюжетни жигитлери, кеп ёмюрле мында алга жашасала да, спектакльге къарасанг, дуня торленмегенча кёрюнеди: кертини сыйген, кёбюу, улухта берип, къайгысын кеси жанына бурургуа итинген да бардыла анда.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

июсюнде да айтхандыла. Майданда кесини энчи иели ишин ктурап бардырырга умут этгенле энчи эс бурулганды. Аллайлага тюрлю-тюрлю тренинге да къуарлгандыла.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Форумчу чеклеринде тюрлю-тюрлю тюбешиле къурагандыла. Аладан бири шендо миллетлени ишлери эм жамауат проектле жаны бла министри къуллугун болжаллы халда толтурган Гергьокъланы Джамбулат бла бардырылганды. Лагерни ача, ол аны ишине къатышырыкъ жаш телюню былай магъаналы эм хайры улуу боллукъ форумну ачылыуу бла алгъышлаганды.

- Биз деменили Россейни миллетлибиз. Аны кючу, къаруу да бизни бла байламдыла. Къыйын кезиуде бир бирге билеклик эте билиу

бизни баш ышаныбызды. Ол а, сёзсюз, кючлю къыралны баш шартларындан бириди. Ата журтну сыйын кёторюк, анга хайырга къуллукъ эте билиу а хар инсанна да халинде болууга керекди, - дегенди Джамбулат Борисбиевич.

Дагыда ол юйор адет-терелерибизни сакълай билиуно магъанасы улуу болганын энчи чертгенди. Ата-анага хурмет этиу, алага къартлыкъларынды къайгыра билиу, ол затланы сабийлерибизге да анылауу – ма олда патриотлукну баш жорукларындан бири, дегенди.

Роман Литвинов а россейлиле болганыбызны баш шарты ол паспортда жазылган угъай, хар адамны да жорегинде болган: «Россей – мени къыралымды эм манга аны къдары магъаналыды», деген сезимди. Бу сёзле жууаплыкы тууду-

Башламчылык

Жаш адамла бла ачыкъ эмга хайырлы селешуу

Газетибизни озган номеринде билдиргенибизча, КъМКЪУ-ну Минги тауну тийресинде орналган окъуу-илму комплексинде кеп болмай жаш телюню бирикдириу мурад бла къуралган «Халкъла аралы лагер» төрт кюнню ичинде ишленгенди. Аны респу-бликаны Миллетлени ишлери эм жамауат проектле жаны бла министерствосу къурау-учулары» къырал фонду КъМР-де белюмюню таматасыны орунбасары, энчи аскер операцианы ветераны Чеченланы Эльдар, орус тарыхны бла маданиятны «Вече» биригуюню таматасы Роман Литвинов, блогер Аслан Мазукабзов да бар эдиле.

Анда сени окъдан сакъларга хазыр къарындашынг барды. Ол затлага энчи юйретмейдиле. Ол бизни къаныбыздады. Мамыр жашауга къайтхандан сора да, аны юсюнден унутурга жарамаз», - деп чертгенди Чечен улуп.

Блогер Аслан Мазукабзов а жыйылган жаш телю

адам да кесин сакълай билрге кереклисин айтханды. Керексиз ёторюк, тинтилмеген информацияны жаймазга, экстремист халлы басмаланы, нацист белгилени жаратханды билдириу да угловный жууаплыкыга келтиредиле. Аны селлепи хар инсан да иги сөгъш этерге керекди былай затха

бла бир тилде селеше эди. «Социал сетилени, тюрлю-тюрлю сабий оюнла болган платформаланы хайырлана, бир къауумла жаш телюню, ача бла алдап, кеси жанларына тартып, жумушларын этдиредиле. Аланы асламы уа, законнга бузукъ-лукъ этгенлерин толү сезмей, женгил ахчаны ызындан сюедиле. Былай ишлени ахырлары уа тутмакъ бла бошалганын барыбыз да билебиз», - дегенди ол.

Сезигизе салайыкъ, бу жумуш Россейни халкъларны билригини жылдыра бардырылыкы ишлени федерал программасына киреди.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Оюм

Гитчеликден да законну жорукларына юйретирге тийишледи

Бу кюнде Россейде бек сюзюлген сорууладан бири Россейни Следственый комитетини башчысы Александр Бастрыкинни башламчылыкы болганды: ол законну бузганла уголовный жууапха онеки жылдан тартылырга керекдиле, деген оюму айтханды. Алай аны жалпыла чыкъмагандыла. Белгилебиз, бизни къыралда уголовный жууаплыкы оналты жылдан башланады, бу жорук бек къыйын ишледе онтёрт жыл болууга болады. Александр Бастрыкинни бу оюму айтурга не шартла тюртгендиле? Не зат торленгенди арт жылда бизни жашаубузда? Нек чыкъганды бу башламчылык? Баш сылтау: арт жылда акъылбалыкъ болмаганын араларында жамауаты тийреткен ишле боладыла, алай сабийле жууапха тартылмайдыла. Битеу къыралда да алаймыды? Угъай. Сёз ючюн, Великобританияда уголовный жууаплыкыга он жыллары толганла тартыладыла.

билрге керекдиле. Заманында анылауу иши бардырыча. Аталаны-аналаны заманлары жокъ эсе сабийлерине, тыш къыралда веровщиклени уа барды. Эсде тутарга керекди: къыралга къажуа диверсия ишленден сора не фахмулу сабийге окъуна бизни къыралда эшикле жабыллыкыдыла. Аланы артада кеп окъуу юйлеге эм жууаплы ишлеге алмайдыла.

Школда буллингни юсюнден айтханда, кеп атала-анала аныламайдыла сабийлери бу кир ишлени нек эттенирин. «Бир классда окъуганынны туюп, соцетельге къалай салырга болады? Бедишлик», - дейдиле атала-анала. Алага бедишлик, сабийлеги уа – белгиллик. Ала белгилли болууга сюедиле! Не амалла бла да. Атала-анала, устазла анылауу керекдиле: огъуру ишле бла да белгилли болууга боллукъду. Сабий бла ушакъга заман табарга керекди. Хау, эки ише ишленген да бардыла, ала арыдыла. Алай юйде бардырылмай эселе ушакъла, школда да жокъ эсе юйретиле иш, веровщикле табарыкъдыла керекли сёзле бизни сабийлерибизге. Неда ала да айтмай, кесилерин алыкъ тохташаганын акъыллары бла бир огъурсуз ишлерин салкъыдыла сабийле соцетельге, «хайп», белгиллик ишле.

«Мени акъылыма кере, законну бузган сабийлени тюз жолга салырга юреширге керекди. Ол колонида не затха юйренирдики? Тегерегинде кесича законну бузган сабийле... Улуула олтурган колонилада окъуна статистика кёргозтеди: аланы жетимиш проценти, болжалланы олтуруп, эркин болгандыла, жашауда жерлерин тап-муду, биягы законну бузуп, колонияга тошедиле. Мен сабиле бла ишлейме битеу жашауу, устаз болганымыдан сора, психология жаны бла да билим алганма. Хар абынган, ажахан сабийни колонияга атып барсакъ, аманлыкчылары, уручулары, мурдарланы саны ёсюп барлыкыды», - дегенди устаз эм психолог Муртазланы Фаризат. Алай алгъаракъда Приморский крайда онеки жыллыкъ кызычыкы онтёртжыллыкъ жашчыкъ ёлтюргенден сора, социал сетельде кызыу даулаша бир талай кюн баргандыла. Ол «жашчыкъ» кызычыкъга артыкчыкъ этгенди, юсюнде сау жерин кюймай, туюгенди, андан сора уа буууп, ёлтюргенди. Анга онтёрт жыл болганы селлепи, ол жууапха тартылмаганды. Атасына-анасына да бир зат боллукъ туюлюдо, жашаганыларыча жашарыкъдыла. Да биреуну сабийине аллай азап чекдирип, арта да тынч жашап къалган тюзюмдо? Александр Бастрыкинни оюмуна кере, законну бузган сабийлени аталары-аналарын жаланда административе жууапха угъай, уголовный жууапха тартурга керекди. Бюгонюкюде ол жокъду.

Онтёртжыллыкъ, онбешжыллыкъ мурдарла эркинликке къалганыларын тюзге санамагандыла ала барыбызны да къоркъуусузлугубузну бузганыларын чертедиле. Жууапха тартылмазлыклары билгенлери къаллай бир кыйыныкъ чыгарайды! Школда буллинг кюч ала барады. Буллинг – биреуну хыпкъа этиу, туююу, ыркыфлау, сундыруу – битеу дуняда да барды, алай тюз бусагъатча бир заманда да жайылмаганды. Бир къауум сабий биреуну ызындан болуп, школда неды тышында туюгенлерин видеого алды, Интернетте

Бюгонюкюде диверсионный аманлыкы ишле этерге сабийлени онлайн-платформалада, чатлада, месенджерде, социал сетельде юйретедиле. Алага военкоматны кюйдюрген неда темир жолда диверсия этген жигитликди, дейдиле. Сабийле уа «жигитле» болууга сюедиле. Веровщикле сабийлени психологияларын бек аламан биледиле. Аны ючюн ата-анала балалары къалай жашаганыларын, соцетельде не зат жазганыларын, онлайн-платформалада ким бла байламлыкы жюрютгенлерин

Ыразы болуп кетгендиле

Бу кюнде «Россейде иш. Онгланы кезиюу» деген ат бла битеуроссей ярмарканы федерал кезиюу Къабарты-Малкъар гуманитар-техника колледжде да бардырылганды. Бизни республикада эм баш майданладан бири да ол эди. Бу майданны сайлау бошдан болмаганды, нек дегенде колледжни мурдорунда санларында къыялары болганыланы юйретиле жаны бла окъуу-методика ара, КъМР-ни Алчы профессионал хазырлыккыны арасы, «Абилимпикс» регион къымылдау, «Правону сакълау эмга башчылыкъ этиу» белюм да бардыла. Аланы селлепклерни бла жаш адамла мастер-классланы жетишчилли өтгендиле.

Ярмаркага келгенле, компанияланы келечилери бла тюбешип, бюгонюкюде алада бек суралган къалай ишчи жерле болганыларын, алада урунуу ючюн къаллай билим, усталыкъ да алырга кереклисин билгендиле.

ни чыгармачылыкларыны «Кюн шахар» академиясы, 2-чи номерли больница, 61-чи сабий сад, Москваны «Синергия» университетини регион белюмю, башхала да сурайдыла.

Жаш адамлага жюрелкери тархан ишлерин табарга болушу эмга жамауат бла байламлыкъ жюрютуу жаны бла республикалары араны келечилери ол кюн жаш адамла бла ушакъла этгендиле, мастер-классла да бардырылгандыла. Аллай амалла иш излегенлеге улуу болушлукъ этгенлери баямды. Экспертле дагыда иш излегенде артыкъда бек неге эс бурурга кереклисини

Сабийле

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

Тюшондоруо

Солуну магъаналы ушакъдан башлагъандыла

Озгъан байрым күн «Антарес» жаш тёлө лагерге солурга республиканы хар районундан, элинден, шахарындан биринчи къаууму келгенди – битеу да 70-ге жууукъ сабий. Ол күн окъуна жашчыкъла бла къызчыкъла, бир бирлери бла танышып, лагерни жашауна киришгендиле – «Къабарты-Малкъар – саулыкълу жашауу жери» деген тюбешу-сёлешу-оюннга къатышандыла.

лагъа къарай, жюрегин къуанады, кёлюн кётюроледи. «26.06.26» – ол насыпны белгисиди да, насыплы болугъуз!» Ирина Давыдова уа наркотиклеге къажуа битеудения

акъылбалыкъ болмагъанла эмда жаш адамла кепден-кеп къошула барадыла. Ол а къыралыбызны келер заманына – аны келер тёлөсюне улуу къоркъуу салады», – дегенди

ры жаш тёлөге наркотиклеге къаллай палахагъа келтирерге боллугъун аныгъаттыла. Анга алданган адам кеси кесин, юйюрюн, келер заманын да тас этгенине тюшондоруоюдо. Андан сора оюн башланганды. Сабийле, беш къауумгъа юнелишип, хар бири кеси жерлеринде берилген ишлерин тамамлагъандыла.

Китапханада ишлегенле уа «Наркоманияны юсюнден не затны билерге керекди», «Наркотиклесиз келер заманы сайлагъыз» деген атла бла китапчыкъла юлешгендиле эмда наркоманиягъа къажуа жангы китаплары юслеринден халар айтхандыла.

Акъылбалыкъ болмагъанла ушакъгъа тири къатышандыла, кеслерини оюмларын да ачыкъ айтхандыла. Ахырында уа къызчыкъла, жашчыкъла да саулыкълу жашау халны бардыры неден да иги болгъанын, аны ючюн а спорт, физкултуру, чыгъармачылык ишле бла юрешуи, шубёла бла олтуруп ушакъ этуи къайда иги болгъанын чертгенди.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Аны алагъа КъМР-ни Саулыкълу сакълау министрствосуну, КъМР-де Ич ишлерни министрствосуну, Тимбора Мальбахов атлы Миллет китапхананы медицина жаны бла адабият арасына жаны бла аналитикле къурагъандыла.

Тюбешу Наркоманиягъа къажуа битеурессей айлыкълу чеклеринде бардырылганды. Сыйлы къонакъланы араларында уа КъМР-ни жарыкъландыруу эмда илму министрини орунбасары Екатерина Мисостова, КъМР-де МВД-ни Наркотиклени жюрютюуге контроль этуи жаны бла управлениясыны энчи магъананы тутхан ишле жаны бла тамата оперуполномоченный, полицияны подполковниги Ирина Давыдова да бар эдиле.

Солурга келген жашчыкъланы бла къызчыкъланы «Антарес» лагерни тамата устан-юйретилуоюсу Руслан Имзаков алгъышлагъанды. «Биз бери осал кылыкъларга «Угъай» деп, къаты айтыргъа,

спорт, билим эмда шубёлукълу – ала барысы да керти да аламат болгъанларын кёргозтюрге деп жыйылгъанбыз. Сизни бююн беш станция сакълайды. Аланы хар биринде сизге тюрюл-тюрюл соруула, тамамларгъа керекли ишле да берилдиклиле. Тюз эмда терк жууап бергенле балла къоллу боллукълудула. Бююн кеп балл алгъан команда уа «Къабарты-Малкъарны саулыкълу чемпионлары» деген ата тийишли боллукълудула», – деп билдиргенди ол.

Екатерина Мисостова да насийат сёлелерин айтханды: «Биринчиден, республиканы оюнчулар сиз не къадар тынгылы солуп, саулулукълу узду да кючлендирип, кючкъары алып юйлеригизге алай къайтыр ючюн, бир затны да аймайдыла. Мында тургъан жыйырма бир кюнню ичинде кеп затны билерисиз, кепге юйренерисиз, бек башы уа – кесигизге биотонда аслам шубёла табарсыз, деп ышанабыз. Бююн сизге, быллай ариулагъа, тирилеге, факмулу-

акция бардырылганын эсге салгъанды. «Ол не ючюн къурагъанды: арт бир ненча жолны ичинде наркомания бююн кенг жайыла эмда миллетни социал жашаууна улуу хата келтирип, къоркъуу окъуна салады. Аны «жаш» болуп баргъаны уа биотонда тынгысыз этдиреди. Наркотиклеге табынганланы санына

тюбешуиде полицияны подполковниги. Дагъыда тюбешуиде «Кесинги эмда шубёларынги ол палахдан къалай къушарырга боллукълуду?»», «Наркотикле сатханланы ауларына тошмез ючюн, не этерге керекди?» деген атлары бла ушакълар бардырылгандыла. Къонакъланы баш борчла-

Китапхана

Окъуучуланы сейирлерине сакъдыла

Мечиланы Кязим атлы ара район библиотекада ишлерин билген, суйген да адамла кёлдюле. Черек районну библиотекасы Къашхатаудагы Маданият юйде орналыпды.

Анда китапланы жыйышдыргъан бёлөмюню таматасы Созайланы Зукура библиотекада 1975 жылдан бери ишлейди.

Гадийланы Ася тамата библиотекачыды. Ол бери келген школчу, студент, абадан адам болсун, ала къаллай чыгъармаланы окъурга суйгенлерин биледи.

Горойланы Асият къыралны китап басмаларында не жангы зат чыгъаргъанларын Интернет бла биледи. Сора библиотекагъа къаллай жангы китапла алыныргъа тийишлисин алай бла тохташдырады. Былайда окъуучуланы сейирлерине да эс бурулады. Библиотеканы фондундан тышында, китапланы электрон амап бла окъурча онгла да къураладыла.

Суратланы **МАМАЙЛАНЫ Али** алгъанды.

Горойланы Асият.

Гадийланы Ася библиотекагъа келгенле бла.

Созайланы Зукура.

Журтубуз

Жёлемет

Къайсы тау аузуна барсам да, ала-да ненча кере болсам да, аланы ариулыкъларындан тоялмай, къурдуу къарарыгъым келгенлей турама. Акъ булутла ингир ала чукуйларына чулгъанып къалыучу тик къыялары, ариу жашил ёзенлери, чегетлени жапхан къылын агъачлары, тау башларындан эншиге секирген кюмюш бетли чу-журлары, Улуу череклери уа ёмюрлерден бери да бийик тауладан ёзенлеге суу ташыйдыла. Бирде – шош бола, жырлай-жырлай, бирде – къутура, жагъларын ашай.

Бу кюнлөде Басхан аузуна барырга тюшдо. Быллымчы жаш Ёзденланы Аубекир ол жанында сейир жерле кёрпостюрге айтханды.

Эртенликде машинаны хазырлап, жолгъа чыгъама. Жарым сагъатдан Басхан шахар айланчында болама. Асхут заманнга Быллымгъа жетеме. Аубекир улуу орамда сакълап тура эди.

Ол да машинагъа олтурады. Сора экибиз да Бедик таба тебирейбиз. Ахматланы чек ташларындан бир къычырым чакълы баргъандан сора, тохтап, улоуну жол жанында къоябыз, экибиз да ашыкъмай ёр сюрен баргъан жол бла тебирейбиз. Аубекир бир-эки атлам алгъа, мен – аны ызындан. Ариу жашил ёзен бла барабыз. Анда-мында бир жангыз терекле, юлкюле ёседиле. Онг жанында уа – бир улуу балли терек, жемшишлери да кеп. Бираздан алайтын ёттен малчы, жолоучу аны татыуну кёрлюкюлө.

Аллыкълыбызда уа бийик къаяла, ёмюр-кюмюш сынларыча сиеледиле, терен сагъышлы акъсакълалгъа ушар, биз не къадар алагъа жууукъ барсакъ, бийикден-бийик кюрюнедиле. Къоркъуу да сала жерюрге, не

умут бла келесиз сиз бери дегенча. Алагъа да къарай, нечик сейирлик жерледе жашайбыз деп, Аллахха да шукур эте, дагъыда биз арлакъ барабыз. Тегерегибиз, белге жете, жап-жашил кырдык. Аны да жырып, экибиз да биз арлакъ барабыз. Сора улуу тала ортасында гола ташха жетдик. Бийиклиги метрден аз артыгъыракъ болур. Энине, узунлугълуна да алай. Аны юсюнден къол бла жырылып, белги барды. Ким биледи, алай эсе да. Белги таш ол жерни ортасындады. Аны киши да жеринден теппидирликъ туюлолдо.

Кеп жылла мындан алда да буйирелеге келип кетген эди. Белги ташны ёрге жанында тюз жерик барды, анда уа, тёл-тёгерек тизилип, ташла бар эдиле. Ким биледи, ол да къачан, не затха деп ишленген болур? Шендю алайларында чырпыла ёседиле.

Аубекир экибиз алайда биз турдукъ, таш бла байламлы кеп тюрюл сагъышла келди. Ахырында бир заманда бу жерни иесини тамгасы болур деген акъылгъа келдик.

Ким биледи, алай эсе да. Белги таш ол жерни ортасындады. Аны киши да жеринден теппидирликъ туюлолдо. Кеп жылла мындан алда да буйирелеге келип кетген эди. Белги ташны ёрге жанында тюз жерик барды, анда уа, тёл-тёгерек тизилип, ташла бар эдиле. Ким биледи, ол да къачан, не затха деп ишленген болур? Шендю алайларында чырпыла ёседиле.

Бу туйреге Жёлемет дейдиле. Ким биледи аны магъанасы не болгъанын? Аны сыртлары, ёргеден-ёрге ёрлей, къаялагъа тирелип тохтайдыла. Бийик къаяла. Къауум жеринде дорбулар да бардыла. Алагъа уа Жёлемет дорбула дейдиле. Узакъдан да туура кюрюнедиле. Быллай тарыхлы жерлерибиз бла байламлы жууапладан эсе соруула кепдюле. Жууапланы уа тарых толкъуна ышанглылы букъдуруп, аланы жангыдан дуниягъа чыгъарлыкъланы сакълап турады.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Брифинг

Сауутланы сатыу-алыуыгъа къажуа мадарла

КъМР-де Ич ишле министрствода журналистле бла тюбешуиде сёз сауутланы эм наркотиклени законсуз сатыу-алыуыгъа къажуа ишни эм бу аманлыкъланы болдурмауну мадарларыны юслеринден баргъанды.

КъМР-де МВД-ни наркотиклени сатыу-алыуыгъа къажуа управленияны башчысы Аслан Казаров билдиргенча, жылны аллындан бери законсуз сатыу-алыудан 25 килограмм улуу затла сыйырылгандыла, бу жаны бла 180 аманлыкълы ачыкъланганды. Тыш къыралланы сегиз инсаньны бузукълукълары тохтатылып, ишлери сюдно къарауна берилгенди.

Право низамны сакълау органа бирге тамамлагъан жумушланы хайырындан уну башха регионладан неда тыш къыралладан Къабарты-Малкъарга ташыуну къураурга умут этгенле ачыкъланган

дыла. Онбир бузукълукълу къуралгъан аманлыкълы къауум адам алгъадан келишип бирге этгенлери тохтатырылганды. Докладчы билдиргенча, следствие эм дознание органа бу жаны бла 226 аманлыкълы тинтип, аланы сюдно къарауна бергенди.

Наркотиклени Интернетни болушлугуу бла сатыу-алыуну тохтатуу мадарлагъа энчи эс бурулады. Жылны аллындан бери озгъан беш айны ичинде алай билдириуле басмаланган 95 сайт ачыкъланганды. Сёз наркотикле келтирген хатаны аныгъатлы жумушланы юслеринден да баргъанды. Сёзге, «Сабийлерибизни сауулукълары эм къоркъуусузлукълары ючюн» акциягъа 100 мингден аслам школчу бла студент къатышандыла.

Сауутланы законсуз сатыу-алыуу бла байламлы аман-

лыкъланы юслеринден айтханда, жылны аллындан бери бу жаны бла 50 аманлыкълы ачыкъланганды. Аны юсюнден КъМР-де МВД-ны уголовный розыск жаны бла управлениясыны башчысы орунбасары Елена Кушова билдиргенди. Адамлада законсуз асыралгъан сауутланы къыралгъа кеси ыразылыкълары бла бергенде жууапплыкълу болмагъанын, хакъ тёлленгенин эсертгенди полициячы. «Бу мадар сауутланы хайырланп этилген аманлыкъланы азайтуу себеп болгъанды», – дегенди Елена Кушова.

Полициячыла белгилги этгенлерича, быйыпны аллындан бери бу амал бла 17 инсан хайырланганды. Алагъа тёлөули ёлчмени 208 минг сомдан озгъанды.

Ахырында полициячыла журналистлени сорууларына жууапла бергенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

УФСБ

Тереклени кесгени ючюн терсленеге

Россейни Къоркъуусулукълу Федерал службасыны КъМР-де Управлениясыны къуллукълары излеу-титуну жумушла бардыргъан кезиуде «КъМР-ни агъач молкю эм агъачланы сакълау» къырал учрежденияны къуллукълусуну аманлыкълы ишин тохтагъандыла.

УФСБ-ны пресс-

службасындан бизге билдиргенлерича, ол законсуз кесилген тереклени сатаргъа жалган документлени хазырлауа къатышханына ишеклик барды. Ал тергелеге кере къорачланы ёлчмени 1,6 миллион сомдан асламды.

Россейни Следствие комитетини КъМР-де следствие

управлениясыны келечилери РФ-ни УК-сыны 30-чу статьясыны 3-чо кесегине, 159-чу статьясыны 4-чо кесегине бузукълукълу этилгенлери бла байламлы терслеу материалла ачхандыла. Макарлада жазылгъанча, быллай аманлыкълы эттени эркинлиги он жылгъа дерти сыйырылгъа боллукълуду.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Уручулукъ

Къоранчларын къайтаргъандыла

Лескен районну эки инсаны сюдде жууап тутарыкъдыла – ала алмала урлагъанларына ишеклик барды.

Россейни МВД-сыны Лескенде бёлөмюню полициячылары 45 эм 27-жыллыкълы аргуданчылагъа ачылгъан уголовный ишни тинтип бошагъандыла. Ала уручулукълу

ючюн терсленедиле (РФ-ни УК-сыны 158-чи статьясыны 3-чо кесегини «в» пункту).

Право низамны сакълау-чула тохтадыргъанларьча, бытыр октябрьде ишекликле элни кыйырында терек бахадан машиналарында алмала ташып тургъандыла. Алай бла беш кюнню ичинде

ала, битимледен 560 минг сом багъасы урлап, башха адамгъа сатхандыла. Терсленгенле этилген къоранчны толусунлай къайтаргъандыла.

Уголовный иш, къабыл кёрюлюк, сюдно къараууна берилгенди.

ТОКЪЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Спорт

Усталыкъларын кёрюзтгендиле

Уфада Россейни греппингден биринчилиги бардырылганды, анга къыралны 61 регионундан минг бла жарым спортчу къатыш-

ханды. Аланы араларында республикабызны онтёрт келечиси да болгъанды. Ала греппингни эки тюрюлюсюнде – ги (кимоно бла)

эм но ги (кимоносуз) – тюрюлеринде сынашхандыла. Алада кеслерини ауруулукълу къауумларында алчы жерлеге Аппайланы Амир, Таламир Джандаров, Кира Колечкина эм башхала чыкъгъандыла.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

2026 жылда июльгъа намаз къылыуну беш ууахтымысы

	Айны кюнлери	Эрттен намаз	Кюнню чыкъгъан заманы	Тюш намаз	Экинди намаз	Ашхам намаз	Жассы намаз
1	Бараз күн	02:41	04:28	12:20	16:23	19:53	21:43
2	Орта күн	02:42	04:29	12:20	16:23	19:53	21:43
3	Байрым күн	02:43	04:29	12:21	16:23	19:53	21:43
4	Шабат күн	02:44	04:30	12:21	16:24	19:52	21:42
5	Ыйых күн	02:45	04:31	12:21	16:24	19:52	21:42
6	Баш күн	02:46	04:31	12:21	16:24	19:52	21:42
7	Геуюрге күн	02:47	04:32	12:21	16:24	19:51	21:41
8	Бараз күн	02:48	04:33	12:21	16:24	19:51	21:41
9	Орта күн	02:50	04:33	12:21	16:24	19:50	21:40
10	Байрым күн	02:51	04:34	12:22	16:24	19:50	21:40
11	Шабат күн	02:52	04:35	12:22	16:23	19:49	21:39
12	Ыйых күн	02:53	04:36	12:22	16:23	19:49	21:39
13	Баш күн	02:54	04:37	12:22	16:23	19:48	21:38
14	Геуюрге күн	02:56	04:37	12:22	16:23	19:48	21:38
15	Бараз күн	02:57	04:38	12:22	16:23	19:47	21:37
16	Орта күн	02:59	04:39	12:22	16:23	19:46	21:36
17	Байрым күн	03:00	04:40	12:22	16:23	19:46	21:36
18	Шабат күн	03:01	04:41	12:22	16:23	19:45	21:35
19	Ыйых күн	03:03	04:42	12:22	16:22	19:44	21:34
20	Баш күн	03:04	04:43	12:22	16:22	19:43	21:33
21	Геуюрге күн	03:06	04:44	12:23	16:22	19:42	21:32
22	Бараз күн	03:07	04:45	12:23	16:22	19:41	21:31
23	Орта күн	03:09	04:46	12:23	16:22	19:41	21:31
24	Байрым күн	03:10	04:47	12:23	16:21	19:40	21:30
25	Шабат күн	03:12	04:48	12:23	16:21	19:39	21:29
26	Ыйых күн	03:13	04:49	12:23	16:20	19:38	21:28
27	Баш күн	03:15	04:50	12:23	16:20	19:36	21:26
28	Геуюрге күн	03:16	04:51	12:23	16:20	19:35	21:25
29	Бараз күн	03:18	04:52	12:22	16:19	19:34	21:24
30	Орта күн	03:19	04:53	12:22	16:19	19:33	21:23
31	Байрым күн	03:21	04:54	12:22	16:18	19:32	21:22

КъМР-ни Муслиманларыны дин управлениясы.

Баш редактор
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан
РЕДКОЛЕГИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш ред. орунбасары),
ЖАНГУРАЛАНЫ Нажабат
(баш ред. орунбасары),
КЕТЕЧИЛАНЫ Зульфия
(жууалы секретары),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зукура,
УЛБАСЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОЛА:
Редакторуи приёмный – 42-63-01. Баш редакторуи орунбасарлары – 42-38-21, 40-04-82, жууалы секретары – 40-28-97, секретариат – 40-93-62, корректоры, спецнашлесте – 42-63-82.
РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛОМЛЕРИ:
Политика эм право – 42-24-02, экономика – 42-66-73, культура – 42-66-76, социал ишле – 42-75-82, куруортла, туризм эм спорт – 40-39-93, окъуучула бла байламлыкълу жюрютюу эм жазылуу – 42-37-94, сурат алыуучу – 40-59-18, энчи корреспондент – 42-68-72, операторла – 42-66-85.

Редакция авторла бла къагъат жюрютмейди. Кюл жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артха къайтарылмайдыла. Газетде басмаланган материалда айтылган оюмда редакцияны оюму бла келишмезге боллукълудула. Алада айтылган хар зат ючюн Россей Федерацияны Басманы юсюнден законуна тийишлиликде материалны авторлары кеслери жууалыдыла.
Газет Связьны, информация технологияланы эмда асламлы коммуникацияланы ишлери жаны бла федерал назор службаны (Роскомнадзору) Къабарты-Малкъарда управлениясында 2016 жылда 19 декабрде регистрация этилгенди.
Регистрация номер